

GJERDALEN ENTREPRENØR AS
Hovemovegen 80
2624 LILLEHAMMER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Line Andersen, 61 26 60 71

Utkast til tillatelse - massedeponi for jord- og steinmasser som ikke er forurenset på Skoug gård

Statsforvalteren forhåndsvarsler med dette krav i tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Gjerdalen Entreprenør AS. Tillatelsen gjelder mottak og deponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset, på Skoug gård på Brøttum i Ringsaker kommune, med formål om å øke arealet med fulldyrket jord på gårdsbruket.

Vi forhåndsvarsler samtidig gebyrsats for vår behandling av søknaden.

Kommentarer til krav i tillatelse og/eller valg av gebyrsats kan sendes Statsforvalteren innen to uker fra dette brevet er mottatt. Kommunen og andre kopimottakere er også velkomne til å sende inn kommentarer til forhåndsvarslede krav i tillatelse innen samme frist.

Vi viser til revidert søknad fra Gjerdalen Entreprenør AS om å etablere avfallsdeponi for rene gravemasser på Skoug gård, datert 11. april 2022. Søknaden omtales nærmere nedenfor.

Bakgrunn

I februar 2021 fikk eier av Skoug gård, Bernt Bjørnstad, dispensasjon fra kommuneplanen for deponering av ikke-forurensede overskuddsmasser på egen eiendom, gnr 435 bnr 1, Nordre Kongsveg 918, på Brøttum i Ringsaker kommune. Kommunen har gitt dispensasjon til deponering av ca. 80 000 fm³ masser på et område på ca. 40 dekar over en periode på tre år fram til 1. april 2024. Området skal opparbeides som fulldyrka jord og gi en bedre arrondering av eksisterende dyrka mark på eiendommen. Kommunen har satt vilkår om blant annet mottakskontroll, støy, og istandsetting og tilsåing av området i etapper etter hvert som det fylles opp. I oktober 2021 ga kommunen også dispensasjon fra kommuneplanen for opparbeidelse av veg til massedeponiet.

I vår uttalelse til dispensasjonssøknaden, viste vi i hovedsak til [Miljødirektoratets faktaark M-1243/2018 \(Mellomlagring og sluttdisponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset\)](#) under temaet forurensning. I M-1243 redegjør Miljødirektoratet for de krav forurensningsloven stiller til mellomlagring og sluttdisponering av overskuddsmasser i form av jord- og steinmasser som ikke er forurenset. I utgangspunktet er slike masser å regne som næringsavfall og skal som hovedregel leveres til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgå gjenvinning jf. forurensningsloven § 32 første ledd.

Gjennom faktaarket åpner Miljødirektoratet generelt for såkalt «annen disponering» av slike masser, uten søknad om unntak fra denne hovedregelen (jf. § 32 annet ledd), men på visse vilkår.

Faktaarket har fokus på disponering av overskuddsmasser fra enkeltprosjekter. Selv om faktaarket åpner for annen disponering uten søknad om unntak etter § 32 annet ledd, peker Miljødirektoratet likevel på at både mellomlagring og permanent disponering av jord- og steinmasser kan føre til uheldige effekter, selv om massene ikke er forurenset med helse- eller miljøfarlige stoffer. Når disponeringen av masser på denne måten fører til fare for forurensning, kan det være nødvendig med tillatelse etter forurensningsloven § 11.

Denne saken dreier seg ikke om disponering av overskuddsmasser fra et enkeltprosjekt, men om etablering av et mottak for slike overskuddsmasser fra diverse bygge- og anleggsprosjekter i Lillehammer og omegn.

Tidligere har de fleste deponier/tipper for denne typen masser som ikke er forurenset blitt drevet etter bestemmelser i plan- og bygningsloven, regulert av kommunen. Etter at vi sendte vår uttalelse til dispensasjonssøknaden fra Bernt Bjørnstad, er denne praksisen imidlertid innstrammet av hensyn til ytre miljø. Statsforvalteren vil nå framover kreve at aktører som driver/ vil drive slik virksomhet, søker om tillatelse etter forurensningsloven. Dersom virksomheten er i strid med kommunens vedtatte planer og arealformål for området, må kommunen godkjenne virksomhetens bruk av området før Statsforvalteren kan gi tillatelse etter forurensningsloven. I denne saken har Ringsaker kommune godkjent virksomheten gjennom dispensasjonene gitt i 2021.

Søknaden

Den 10. februar i år fikk vi en e-post fra Gjerdalen Entreprenør AS med ønske om en vurdering av om masse-mottaket på Brøttum var søknadspliktig etter forurensningsloven. Etter noe dialog på e-post og telefon, samt en befaring til Skoug gård den 25. februar, mottok vi en søknad om tillatelse 10. mars. Etter en tilbakemelding fra oss på denne, mottok vi en revidert søknad den 11. april 2022.

Bernt Bjørnstad har inngått / vil inngå avtale med Gjerdalen Entreprenør AS om avfallsmottak for rene gravemasser i henhold til dispensasjonene gitt av Ringsaker kommune. Det er sistnevnte som søker om tillatelse etter forurensningsloven og vil være ansvarlig for masse-mottaket.

Mottaket vil være ubemannet, men det skal etableres et system for mottakskontroll som blant annet omfatter etablering av kundeforhold og krav om dokumentasjon i forkant av levering av masser, kameraovervåking, bom ved innkjøring og registrering over vekt, samt et system for stikkprøvekontroller i etterkant. Vedlagt søknaden følger en gjennomføringsplan med illustrasjon, et oversiktskart med adkomstveg og nye koter etter oppfylling, nye tverrprofiler etter oppfylling, en geoteknisk vurdering fra Løvlien georåd og en vurdering av hydrologiske forhold fra Skred AS.

Høring

Siden vi er i ferd med å stramme inn praksis og Gjerdalen Entreprenør AS er blant de første som får krav om tillatelse etter forurensningsloven, og dette ble formidlet såpass seint i prosessen med etablering av masse-mottaket, har vi åpnet for en noe forenklet behandling av søknaden. Vanligvis ville vi ha kunngjort og sendt søknaden på høring før dette forhåndsvarselet om krav i tillatelse. Vår erfaring er at det er mye overskuddsmasser i omløp og akutt behov for regulerte anlegg for å ta imot slike masser av hensyn til miljøet. Naboer er varslet om tiltaket og gitt anledning til å uttale seg i forbindelse med dispensasjonssaken etter plan- og bygningsloven. Med dette utgangspunktet har Statsforvalteren derfor vurdert at kunngjøring og høring av søknaden kan unnlates jf. forurensningsforskriften § 36-9 første ledd bokstav c og annet ledd bokstav a.

Vi vil imidlertid kunngjøre dette forhåndsvarselet om krav i tillatelsen med annonsering i lokale aviser og legge ut informasjon på våre nettsider. Vi åpner med det for at Ringsaker kommune og andre kan komme med innspill eller kommentarer til forhåndsvarslede krav og utkast til tillatelse.

Statsforvalterens vurdering

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkår, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11. Prinsippene i naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved avgjørelsen. Forurensningsmyndigheten skal også vurdere om kravene i vannforskriften er til hinder for at det kan gis tillatelse.

Vi vil først peke på våre merknader om naturmangfold i vår uttalelse til dispensasjonssaken. Det var tidligere søkt om nydyrking av det aktuelle arealet. I den forbindelse uttalte den gang Fylkesmannen i Innlandet at hogst og nydyrking ville være uheldig på grunn av naturverdiene i området. Søknaden om nydyrking berørte registrert naturtype med hagemarkskog, MIS-figur med rikbarkstrær og gamle trær, artsforekomster av hensynskrevende arter og art med særlig stor forvaltningsinteresse. Ved tidspunktet for dispensasjonssøknaden var hogst og rydding av arealet likevel gjennomført med store konsekvenser for det biologiske mangfoldet. I utgangspunktet mener vi at søknaden om mottak av overskuddsmasser og opparbeiding av ny fulldyrka jord burde vært avgjort før området ble ryddet.

I saken om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven her, tar vi denne historikken til etterretning. Når vi ser isolert på etablering av et mottak for overskuddsmasser fra bygge- og anleggsprosjekter i omegnen, vurderer vi dette som et positivt tiltak som vil imøtekomme et behov for at anleggsbransjen kan kvitte seg med overskuddsmasser på en forsvarlig måte uten å fylle opp annen deponikapasitet i fylket. Det er ellers en primær målsetting at overskuddsmasser går til gjenbruk, f.eks. ved å erstatte masser som ellers ville vært brukt, i allerede planlagte prosjekter. Når dette ikke er mulig, ser vi det som viktig at overskuddsmasser kan leveres til et godt planlagt avfallsmottak med tillatelse etter forurensningsloven.

Vi vurderer at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet (jf. nml § 8), slik det er lagt fram under dispensasjonsbehandlingen i kommunen, er tilstrekkelig. Det er derfor ikke behov for å bruke føre var-prinsippet (jf. nml § 9). Det er få verdier igjen i området og mindre behov for å vurdere tiltakets påvirkning på økosystemet (jf. nml § 10). Etablering av mottak for masser, og krav om at entreprenører og andre må levere masser til godkjente mottak, innebærer økte kostnader. Dette er likevel i tråd med nml § 11, i og med at det overordnet sett vil hindre eller begrense skade på naturmangfoldet, jf. også forurenser betaler-prinsippet. Det å regulere tiltaket med tillatelse etter forurensningsloven, og få etablert anlegg som kan ta imot denne type masser, er videre i tråd med nml § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Bane NOR AS har i sin uttalelse til dispensasjonssøknaden 25. september 2020 fremmet krav om fagkyndig vurdering av tiltakets påvirkning på jernbanen, som går forbi nedenfor deponiområdet i vest. Skred AS har gjennomført en terrengeanalyse for kartlegging av avrenningsmønster for området. Det er ingen større flomveier gjennom området som vil kunne påvirkes. Dagens terreng drenerer mot to ulike lavbrekk i jernbanen, og det anbefales at fordelingen av tilrenning mot disse opprettholdes. Ved gjennomføring må derfor trinnvis oppfylling planlegges slik at man ikke midlertidig drenerer hele feltet mot én retning. Det bør heller ikke gjøres endringer ved avkjøring til sidevei fra Nordre Kongsvei som kan medføre at flomveien herfra ledes over veibanen og ned mot jernbanen. Skred AS vurderer ellers at bortfall av dagens fordrøyning i små terrengeformasjoner vil

kompenseres med økt infiltrasjonsevne i overflaten når området fylles opp med jordmasser og et toppdekke av matjord. I sum forventes det derfor ingen økt avrenning fra området. I tillegg skal det etableres et sedimentasjonsbasseng i nedkant av deponiområdet. Med bakgrunn i opplysninger i saken, vurderer Statsforvalteren at tiltaket i liten grad vil berøre noen resipienter. Kravene i vannforskriften derfor ikke er til hinder for at tillatelse kan gis. Avrenning fra området vil høyst sannsynlig infiltrere i grunnen før det når en resipient, slik at det heller ikke er behov for å stille vilkår for utslipp til vann.

Løvlien georåd mener området er egnet for oppfylling og nydyrking. Terrenget får en helning på ca. 1:5 øst-vest (fra gårdsbygningene og ned mot jernbanen og Mjøsa), og langt slakere nord-sør. De peker imidlertid på at det må unngås å fylle på organiske masser og frossen undergrunn. De forutsetter at eksisterende organiske masser skyves til side før området fylles opp. Dersom det senere kommer organiske masser til området, skal disse også legges til side og benyttes som toppmasser. Statsforvalteren tar utgangspunkt i at Løvlien georåd med «organiske masser» mener masser med omdannet organisk materiale, slik som matjord, myrjord og lignende.

Med dette som grunnlag, mener Statsforvalteren i Innlandet at tillatelse til avfallsmottaket, med planlagt deponering av jord- og steinmasser som ikke er forurenset, kan gis på visse vilkår. Vi vurderer at det er behov for mer utfyllende vilkår til mottakskontrollen enn det som er satt i dispensasjonen gitt av kommunen og mer spesifikke rammer for hva slags masser som kan mottas ved avfallsmottaket. Vi vil også sette mer spesifikke vilkår til støv og støy, journalføring m.m. Ved å regulere virksomheten med tillatelse etter forurensningsloven, vil Statsforvalteren også kunne føre tilsyn ved virksomheten.

Ringsaker kommune har gitt dispensasjon for mottak av overskuddsmasser på anlegget fram til 1. april 2024. Det er under to år til, mens det i saken har ligget en forutsetning om at virksomheten skal kunne pågå i tre år. Vi antar at dette har sammenheng med at dispensasjonen ble gitt tidlig i 2021 og at det ikke ble tatt høyde for at det kunne gå noe tid før virksomheten kommer i gang.

Statsforvalteren vil gi tillatelse etter forurensningsloven for et tidsrom på tre år, men forutsetter da at Gjerdalen Entreprenør AS sørger for at en eventuell forskyving i tid er avklart med Ringsaker kommune.

Forhåndsvarsel av gebyrsats

I henhold til § 39-3 i forurensningsforskriften skal det betales gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Vi varsler med dette at vi vil fatte vedtak om gebyr på kr. 35 000,- for arbeidet med tillatelsen, noe som tilsvarer sats 6 i § 39-4 i forurensningsforskriften.

Kommentarer til forhåndsvarslet gebyrsats må sendes Statsforvalteren innen to uker fra mottak av dette brev.

Innsending av eventuelle kommentarer

Eventuelle merknader til vedlagte utkast til tillatelse med vilkår kan sendes Statsforvalteren innen to uker fra mottak av dette brev, jf. § 16 i forvaltningsloven. Kopimottakere av dette brevet kan også komme med kommentarer til dette.

Vi vil vurdere eventuelle innkomne kommentarer og deretter fatte vedtak om endelig tillatelse. Vedtaket vil kunne påklages av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Line Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Utkast til tillatelse - massedeponi på Skoug gård - Gjerdalen Entreprenør AS

Kopi til:

Sige Fiske Amdal	Nordre Kongsveg 909	2372	Brøttum
Lars Traaseth	Nordre Kongsveg 650	2372	BRØTTUM
Nina Kim Stoum	Nordre Kongsveg 810	2372	Brøttum
Kristin Aamot Brodalen	Nordre Kongsveg 822	2372	Brøttum
Harald Sande	Mælumslykkja 23	2372	Brøttum
Lise Tingstad	Nordre Kongsveg 820	2372	BRØTTUM
Anette Hannestad	Kongsvegen 75	2614	Lillehammer
Anders Kongsvold Schjalm	Nordre Kongsveg 959	2372	Brøttum
Jens Skoug	Nordre Kongsveg 921	2372	Brøttum
Anne-Grethe M Bjørneby	Nordre Kongsveg 849	2372	Brøttum
Gry Renee Heiberg	Sveum Søndre, Nordre Kongsveg 833	2372	Brøttum
Ragnhild Dissen	Nordre Kongsveg 959	2372	Brøttum
Anne Lise Skoug	Nordre Kongsveg 923	2372	Brøttum
Petter Haneborg	Sveum Søndre, Nordre Kongsveg 833	2372	Brøttum
Gøril Hammerø Halså	Nordre Kongsveg 829	2372	Brøttum
Eirin Pedersen	Nordre Kongsveg 810	2372	Brøttum
Lars Kristian Rise	Nordre Kongsveg 822	2372	Brøttum
Eivind Skoug Mæhlum	Eivind Mæhlum, Rute 502 Kongsv 23	2614	Lillehammer
Peter Bavngaard Thrane	Nordre Kongsveg 820	2372	Brøttum
Dag Helge Frøisland	Kongsvegen 75	2614	Lillehammer
Christian Halså	Nordre Kongsveg 829	2372	Brøttum
Åse Thygesen Sande	Mælumslykkja 23	2372	Brøttum
BANE NOR SF	Postboks 4350	2308	HAMAR
Ringsaker kommune	Pb 13	2381	BRUMUNDDAL
BERNT BJØRNSTAD	Nordre Kongsveg 918	2372	BRØTTUM